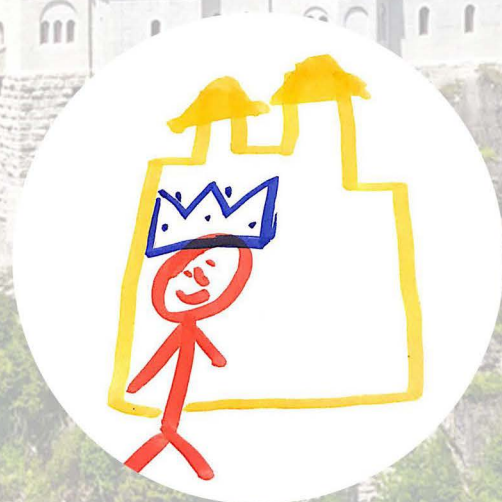

Nowe spojrzenie na język
niemiecki. Widzisz i rozumiesz!

GRAMATYKA *z rysownika*

dr Anna Jędrzejczyk

Gramatyka z rysownika

**Nowe spojrzenie na język niemiecki.
Widzisz i rozumiesz!
poziom A1/A2**

dr Anna Maria Jędrzejczyk

Dzień dobry!

Witam Cię w kursie „Gramatyka z rysownika”. Dzięki rysunkom oraz wizualizacjom przyswoisz najprostsze zasady w gramatyce niemieckiej. Mam nadzieję, że ten materiał pomoże Ci w usystematyzowaniu wiedzy.

Materiał ten jest podsumowaniem najważniejszych reguł gramatycznych, które są stosowane w praktyce. Po analizie tego kursu będziesz potrafił/a zbudować proste zdanie w języku niemieckim oraz napisać krótki tekst. Zaczynamy!

Viel Erfolg! Powodzenia!

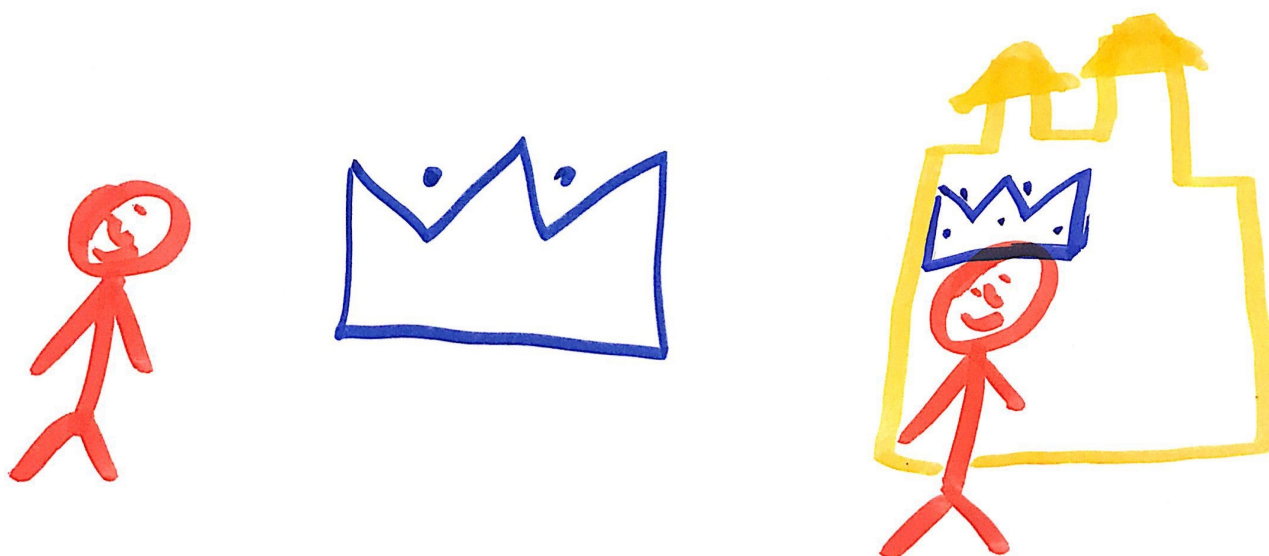
Pozdrawiam,
dr Anna Maria Jędrzejczyk

*Mimo iż jestem również naukowcem, przy nauczaniu języka niemieckiego nie nawiązuję do pojęć w językoznawstwie (np. czasownik w zdaniu jest tak naprawdę orzeczeniem). Upraszczam po „swojemu” większość pojęć, bo uważam, że nie trzeba znać językoznawczych terminów, aby nauczyć się niemieckiego. **Im prościej, tym lepiej!**

Wyobraź sobie, że gramatyka języka niemieckiego to bajka o królu z koroną, który mieszka w zamku. Król jest rzeczownikiem (może to być zarówno osoba, jak i rzecz), korona to czasownik w zdaniu, zamek to reszta zdania (dopełnienie), a most to łączniki, które łączą dwa zdania ☺

Gotowy na bajkę o gramatyce języka niemieckiego?

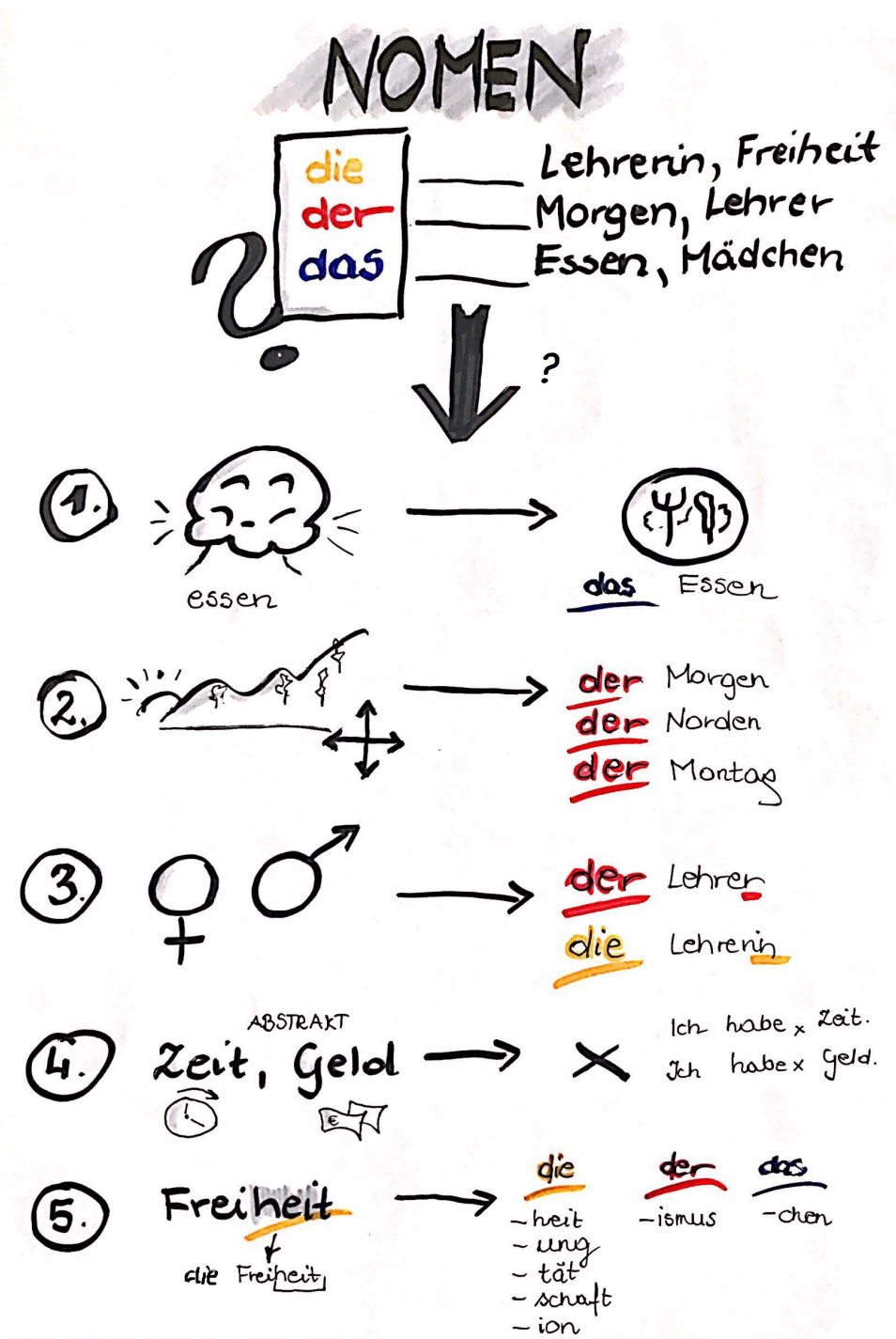

Spis treści

Słowa i proste zdanie w języku niemieckim	<u>4</u>
Rzeczownik lub zaimki osobowe, czyli król w języku niemieckim	<u>4</u>
Czasownik, czyli korona.....	<u>9</u>
Proste zdanie w języku niemieckim, czyli załóż królowi koronę.....	<u>14</u>
Inne składowe zdania, czyli zamek króla	<u>17</u>
Zdanie złożone w języku niemieckim, czyli dwaj królowie i ich dwie korony	<u>21</u>
Teksty: porozumienia wielu królów z koronami.....	<u>23</u>

Słowa i proste zdanie w języku niemieckim

Rzeczownik lub zaimki osobowe, czyli **król** w języku niemieckim

Przedstawiam Wam pierwszą składową zdania niemieckiego, czyli **króla**.

Król jest rzeczownikiem (określa rzeczy lub osoby) lub zaimkiem osobowym (ich – ja, du – ty, er/sie/es – on/ona/ono, wir – my, ihr – wy, sie/Sie – oni lub Pani/Pan/Państwo). W jednym zdaniu może być tylko jeden król, nawet jeśli znajdziesz w tym zdaniu inne zaimki osobowe albo rzeczowniki. Jeśli znajdziesz tam inne rzeczowniki, to mogą one pełnić jedynie funkcję dopełnienia w zdaniu, czyli... mogą być zamkiem, w którym mieszka król. O zamku opowiem jeszcze później.

Spójrzmy na to zdanie:

Ich mache eine Hausaufgabe.

Ja robię (jakieś) zadanie domowe.

„Ja”, czyli „ich”, to król, a rzeczownik „die Hausaufgabe” (zadanie domowe) jest zamkiem króla.

Rzeczowniki w języku niemieckim są zawsze powiązane (przynajmniej w słowniku) z rodzajnikiem określonym w liczbie pojedynczej (der, die, das) lub liczbie mnogiej (die) i mogą być zastępowane w zdaniu przez zaimki osobowe:

- rzeczowniki z rodzajnikiem męskim „der” to „er” – on,
- rzeczowniki z rodzajnikiem żeńskim „die” (liczba pojedyncza) to „sie” – ona,
- rzeczowniki z rodzajnikiem nijakim „das” to „es” – ono,
- rzeczowniki z rodzajnikiem żeńskim „die” (liczba mnoga) to „sie” – oni.

Teraz już wiesz, dlaczego rzeczowniki oraz zaimki osobowe są tak ściśle powiązane ze sobą i dlaczego nazwałam je „królem”. Zaimki osobowe podobnie jak rzeczowniki odmieniają się przez przypadki i liczby.

Ich mache sie.

Ja je robię. (w sensie: ja robię zadanie domowe, czyli → je)

die Hausaufgabe → sie (Uwaga! W języku niemieckim „zadanie domowe” to „ona”, czyli „sie”, a nie „ono”)

Jak można dowiedzieć się, jakiego rodzaju jest rzeczownik?

Rodzajniki niektórych rzeczowników możesz rozpoznać po tym, jak zostały zbudowane, niektóre możesz rozpoznać po końcówkach, niektóre po kategorii tematycznej, a niektóre po prostu musisz wkuć! A zatem odpowiedz sobie na pięć pytań:

1

Czy rzeczownik pochodzi od czasownika i pod względem formy go odzwierciedla (tylko jest napisany dużą literą), np. essen → das Essen (jeść → jedzenie)? Jeśli tak, to masz wtedy do czynienia z rodzajnikiem „das”. W języku polskim również możemy stworzyć rzeczowniki z czasownika przez dodanie końcówki (-anie), np. doradzać → doradzanie, biegać → bieganie.

2

Jeśli rzeczownik nie pochodzi od czasownika, wtedy zadaj sobie następne pytanie: Czy rzeczownik oznacza zjawiska przyrody? Np. kierunki świata. Jeśli tak, to masz do czynienia z rodzajnikiem „der” (jedynie „die Nacht”, czyli noc, jest wyjątkiem).

3

Czy rzeczownik oznacza jakiś zawód wykonywany przez konkretną osobę? Jeśli jest to zawód wykonywany przez kobietę, to masz do czynienia z rodzajnikiem żeńskim „die”, a jeśli to zawód wykonywany przez mężczyznę, to wpisz rodzajnik „der”.

4

Ostatnie pytanie: Czy rzeczownik oznacza pewnego rodzaju abstrakcyjne pojęcie/kategorię, której nie da się policzyć, np. nie możemy powiedzieć „jeden czas” albo „jakiś czas”, tylko mamy na myśli abstrakcyjny „czas”? Jeśli tak, to mam dla Ciebie dobrą wiadomość – nie używaj rodzajnika przy takich rzeczownikach.

5

Jeśli żadne z tych pytań nie dotyczy Twojego rzeczownika, to pora sprawdzić końcówki tego rzeczownika. Czy ma on którąś z końcówek, o których wspomniałam na plakacie?

Nie? Jeśli nie, wtedy nie masz innego wyboru – powinieneś/powinnaś nauczyć się tego rzeczownika z rodzajnikiem. Należy go wkuć, pauken, pauken, pauken! :P Podobnie jak liczbę mnogą rzeczownika, która ma zazwyczaj końcówkę „-e” albo „-en”.

Odmiana rzeczownika i zaimków osobowych

Odmiana króla w języku niemieckim jest stosunkowo łatwa w porównaniu z odmianą w języku polskim. Mamy w języku niemieckim cztery przypadki. Zapamiętuję je, nawiązując do pytań w języku polskim. To jedyne miejsce i jedyny obszar gramatyki języka niemieckiego, w którym z chęcią sięgam do języka polskiego.

Król to rzeczownik, a zatem → słowo „das/ein Kind”.

Przykładowe zdania z rzeczownikami i ich rodzajnikami:

Nominativ (kto? co?) → Das ist ein Kind. – To jest (kto? co?) dziecko.

Akkusativ (kogo? co?) → Ich habe ein Kind. – Mam (kogo? co?) dziecko.

Dativ (z kim? z czym?) → Ich fahre mit meinem Kind. – Ja jadę z (z kim?) moim dzieckiem.

Genitiv (przynależność czegoś do czegoś/kogoś) → Das ist die Puppe meines Kindes. – To jest lalka (kogo? czego?) mojego dziecka.